

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 88. ANULU XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septemau: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a l'oiiei pe afara la c. r. poste, cu banigat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu liter'e mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 8/20 Novembre 1864.

Cuventulu de tron

La deschiderea Senatului imperialu in 2/14 Novembre 1864.

Onorati membri ai Senatului Meu imperialu! Dupace in decurgerea sesiunei din urma s'au implinitu conditiunile, cu cari Senatul imperialu in puterea dreptului seu constitutiv-nalu pote pertracta obiectele de legislatiune, ce suntu comune tuturor regatelor si tieriloru, Eu l'amu conchiamatu pentru practisarea acestei activitati ca pre reprezentanti'a intr'ega a imperiului Meu.

Deschidendu sesiunea lui, Ve salutu, Archiduci Princi ai casei Mele, Reverendisimi, Illustri si Onorati Domni de ambe casele Senatului imperialu.

Scopulu Meu este, ca indata ce veti termina lucrarile D-Vostre si se va fini periodulu sesiunei acestei'a, sa chiamu la activitatea sea pre Senatul imperialu redusu.

Asemenea sum in acceptare, ca in jumetatea resarit'ena a imperiului Meu activitatea constitutiv-nala, ce infloresce deja in modu imbucuratori in marele Meu principatu Transsilvania, se va re'ncepe de nou pretotindinea.

Spre ac'asta tinta, carea in interesulu acelu regate, si nu mai putnu si in interesulu imperiului intregu dorescu'a o vede ajunsa in curendu, suntu indreptate seriosele ostenintie ale regimului Meu.

Increderea si adeverat'a prudentia voru duce la successulu fructiferu.

Intre incheiare sesiunei din urma si intre diu'a de astadi stau unu siru de evenimente momentose pentru cas'a Mea, precum si pentru imperiu.

Priimirea coronei imperiale mesicane, facuta cu aprobara Mea din partea Domnului Meu Frate a Archiducelui Ferdinandu Maximilianu, acum Imperatulu Maximilianu I. din Mesicu, a reclamatu cu necesitate o regulare a drepturiloru de agnati, ce vinu a se considera aici.

Spre scopulu acest'a in 9 Aprile a acestui anu amu deplinitu la Miramare unu pactu familiaru, care regimulu Meu este insarcinatu a Vi-lu comunica.

Insufletitu de zelos'a in'ordare, de a contribu' la sustinerea si consolidarea pacei generale, Me fericitezu pentru bun'a intelegere si amicalele referintie, ce sustau intre regimulu Meu si intre celelalte poteri mari ale Europei.

Eu nu voiu inceta, a cultiv'a cu grija aceste referintie si a face totu, pentru de a tine departe ori ce incurcaturi esterne, de imperiulu Meu, care de presinte este ocupatu cu probleme interne atatu de momentose.

O cauza de discordia cu anii la medianoptea Germaniei tocmai acum s'a delaturatu in modulu celu mai onorificu.

Reprezentanti'a imperiului Meu cu probatulu simtiementu patrioticu se va multumi impreuna cu Mine, ca resbelului intre poterile germane si Dani'a prin tractatulu de pace, care s'a subscrisu la Vienn'a in 30 Octobre, si a carui ratificatiune se ascepta preste putine zile, s'a pusu unu capetu, ce cuprinde in sine implinirea si celoru mai cutezate asceptari.

Bravur'a trupeloru aliate si a marinei austriace si prusse a castigatu prin lupta unu successu stralucitu, intiel'pt'a si just'a reserva a poteriloru neutrale au inlesnit in fine contielegerea.

Armonia intre Mine si inaltulu Meu aliatu, regele Prusiei, a manifestatu de nou marele seu pretiu prin rezultate remarcabile.

Ear intr'ega Germania - nu Me indoiescu fatia - cu glorios'a si norocos'a deslegare a cestiunei, de carea dens'a fu miscata pana la inima, - va recastiga concordia aceea, carea pentru securitatea si fericirea eii propria, precum si pentru liniscea si ecuilibrulu Europei este o garantia atatu de tare.

Spre dorerea Mea nefericitele efecte, ce le avura in tempulu din urma evenimintele din regatulu Poloniei asupr'a invecinateloru tieri ale imperiului Meu, impusera regimulu Meu necesitatea, a aduce asupr'a acestoru tieri mesuri exceptiunale spre pastrarea liniscea dinlauntru si spre aperarea persón-

nei si a proprietatii poporatiunei pacifice. Acelea au avutu rezultatu favorabilu ascurarei acestoru interese periclitate.

Cu multamire amu vediutu, ca o parte din aceste mesuri acum deja s'au aretatu a fi de prisosu, si-Mi place a nutri asceptarea, ca nu preste multu tempu le voiu vede de totu delaturate.

Deosebit'a D-Vostre atentune o voru reclama afacerile finantiale ale imperiului Meu.

Impregiurările nefavorit'ore, ce domnescu pretotindeni asupr'a piatieloru de bani europene, nu potura remane fara efecte impedeatoare asupr'a progresseloru desvoltarei economice si finantiale a Austriei.

In ac'asta positiune fara indoie'la grea, acoperirea recerinteloru de statu ureate totusi au urmatu totdeun'a cu promptetia.

Serios'a silintia de a cruti'a deschide prospecte imbucuratore, ca dupa solvirea platiriloru de statu extraordinare, ce esista inca in periodulu presinte, se pote ascepta delaturarea finala a colisiuniloru in afacerile banale si in ecuilibrulu economiei de statu.

Exceptiunalminte Vi se voru propune in sesiunea presinte doue bugete de statu, adica celu pentru anulu 1865, si nemijlocitu dupa ac'el'a si celu pentru anulu 1866.

Prin ac'asta mesura transitoria sa se incepa unu ritmu regulatu in sesiunile Senatului imperialu si ale dieteloru, si sa se assecure modalitatea de a termina lucririle bugetulu la tempulu seu, nainte de inceperea anului finantiaru.

Cea d'antaiu lege de finantie, adusa pe cale constitutiv-nala, s'a deplinitu in computulu statului pentru anulu 1862.

Cestu din urma Vi se va comunica din partea regimului Meu inca in sesiunea ac'est'a.

Seriose' D-Vostre appetiuri recomandu proiectele de lege, ce Vi se voru pred'a, privitore la regularea contributivnei directe, a carei activare in curendu e de doritu pe catu in interesulu unei repartiri mai drepte si mai egale a sarcinei contributivnei, pe at'a si in interesulu unei acoperiri mai corespondiatoare a recerintei statului.

Activitatea D-Vostre o va reclama si pertractarea altoru propositiuni finantiale, cari au de scopu a indrepta legi in valore si in parte a usura in modu nu neinsemnatori pre contribuentii.

Intre acestea amintescu proiectulu unei legi privitore la imputnarea contributiuniloru personale in marele Meu principatu Transsilvania.

De unu siru de ani tota atentunea din partea regimului Meu o reclama unirea politico-economica a Germaniei, carea, desemnata in articolulu 19 alu actului confederatiunei ca o tinta a nesuinteloru confederatiunei, a luat in tractatele de mai tardiu forma mai concreta si caracteru mai corespondiatori referinteloru tempului.

Pentru solutiunea multamit'ore a acestei probleme, ce se cuprinde in referintiele confederatiunei si este de mare insemnate pentru interesele Austriei, au devenitu necesarie nisce pertractari, care din partea regimului Meu se continua si acum cu acea serioitate, ce o merita afacerea.

Resultatele loru Vi se voru comunica din partea regimului Meu, si speru, ca acelea nu voru fi fara influentia favorit'ore asupr'a statorirei noului tarifu de vama, ce are sa urmeze in decursulu acestei sesiuni.

Cunoscendu folosele, ce le pote da imperiului Meu in tota privintia multiplicarea medieloru de comunicatiune, amu insarcinatu regimulu Meu, de a se pune cu necurmat'a si energic'a sea activitate pe esecutarea planuita a unei retele de drumuri ferate, carea sa indetuleze trebuintele regatelor si tieriloru Mele.

Amesuratu acestoru intentiuni ale Mele regimulu Meu in scurtu tempu Ve va comunica unu siru de proiecte de legi asupr'a garantiei statului, ce se cere din partea mai multoru

întreprinderi noue pentru drumuri ferate. La tota 'ntemplantarea înca în decurgerea acestei sesiuni, si anume câtu mai curendu se va aduce la pertractare constitutivuala acea propozițiune, care privesce la lini'a drumului feratu, ce se va trage spre marele principatu Transsilvani'a si inlauntrulu a-celera.

Ca adâncă dorere amu luat la cunoscântia necesarile cele grele, de cari a fostu cercetata industri'a în tierile Mele, precum si airea.

Stadiulu celu înaintatu in sa, pe care stă ea si acam, Me face sa speru, ca în scurtu tempu, prin binefacerile păcei, scutita de o legislatiune salutară, prin poterea sea propria va luă de nou unu sboru duratoriu si binecurentatu.

Mai multe proiecte de legi, ce tîntescu la înaintarea întereseloru politico-economice, precum si mai multe alte propozițiuni, ce cadu în competinți'a senatulu imperialu amplu, suntu gatite din partea guvernulu Meu, spre a ajunge inca în decursulu acestei sesiuni la consultările Domnieloru Vostre. Dorinți'a Mea, a cărei implinire Mi o garantéza zelulu celu devotatu alu Domnieloru Vostre, este, că problemele, de care Ve apucati acumu, sa ajunga în curendu la capetulu loru.

Pentruca unu siru de propozițiuni momentóse si mari suntu pregatite de regimulu Meu pentru activitate Senatulu imperialu redusu, a căruí re'ncepere e 'ncopciata de presupunerea aceea.

Onorati membri ai Senatulu Meu imperialu! Comitendu-Ve cu asigurarea imperatescei Mele gratie si îndurări la problemele Domnieloru Vostre cele momentóse, nu trecu cu vederea dificultatea acelor'a.

Dar Mi-e firma confidinti'a, ca prin svatulu si concursulu Domnieloru Vostre Mi va succede, a conduce imperiulu, ce Mi l'au incredintiatu prevedinti'a, cu mâna tare câtra unu venitoriu ferieitu.

Acésta confidintia Mi resulta din iubirea popóreloru Mele, pre care pelânga intim'a urare a mimei Mele, cá destinele loru sa ajunga la deplinire spre fericirea si glori'a patriei loru comune, le recomandă a totu potintelui scutu alu cerului.

Acest'a dar e din cuventu în cuventu discursulu, cu care Mai. Sea Imperatulu a deschisu în 2/14 Novembre a trei'a sesiune a senatulu imp. Despre festivitaea acestei dile aflâmu urmatórele: Diminéti'a s'a celebratu în catedral'a dela S. Stefanu sant'a liturgiá din partea Archiepiscopulu si Cardinalulu Rauscher, asistatu de capitulu seu, si fiindu plina catedral'a de dd. Archiduci si principi ai casei domnitóre, ministrii, capii armatei, functiunarii cei mai înalti de tóte ramúri-le, ablegatii imperiali etc., ear unu batalionu de militiá în parada facendu frontu în piatia. Câtra 11 óre se adunara membrii senatulu imp. în sal'a de ceremonii, ai casei magnatiloru în drépt'a, ai casei ablegatiloru în stâng'a tronulu. Curendu dupa aceea intră Mai. Sea Imperatés'a cu suita stralucita si luă locu în logi'a din drépt'a tronulu; apoi se dete sem-nulu venirei Imperatulu, si Mai. Sea intră în sala mergendu înainte-l toti ministrii, apoi Archiducii, functiunarii supremi ai Curtei si demnitarii cei mai înalti ai armatei. Imperatulu în uniformă de Maresialu campestru, se urcă pe tronu, Si-acoperi capulu, Selasă pe tronu. luă de pe mesciór'a din stâng'a tronulu marele actu si-lu ceti cu voce firma si sonóra. Cuventulu a fostu înterruptu mai adeseori de acclamatiuni, cu deosebire unde se vorbesce despre învingerile armatei si despre constitutionalismulu în tierile resaritene ale imperiulu. La finea cuventulu resună de trei ori „Sa traiésca!“ Cetirea discursulu durase ceva preste 1/4 de óra. Inceputulu si finitulu cuventulu de tronu fû anuntiatu de salve de tunuri, ear în decurgerea lui resunau tóte clopotele din Vienn'a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 24 Septembrie (6 Oct.) 1864.

Dupa citirea protocolulu în limb'a magiara si verificarea lui cu unele observări de Presied., Mog'a si Plecker, se citește hart'a Esc. Sele Comissarulu reg. dietalu cont. Crenneville, prin carea se comunica dietei p. n. rescriptu dto Ischl 2 Octobru 1864, privitoriu la sanctiunarea legi pentru modalitatea tramiterii deputatiloru transsilvani la senatulu imp.; rescriptulu se citește standu toti membrii în susu; apoi se citește si articolulu de lege sanctiunatu în tóte 3 limbile tieriei. La întrebarea Presiedintelui, déca va sa vorbésca cine-va la acestu obiectu? Zimmerrmann propune, cá, de si nu s'au facutu schimbári în articulu, totusi sa se redé comitetulu respectivu spre relatiunare. Rannicher crede, ca nu e de lipsa, de órece nu s'au facutu schimbári; Zimmerrmann stă pelânga assertulu seu, căci trebuie hotarita si diu'a, candu, si ordinea, în care sa aléga despartiamintele; totu de acésta parere este si Branu si C. Schmidt.

Rannicher propune, cá diet'a sa decida ca lucrulu

e urgent, si luandu-se lucrulu la pertractare câtu de curendu, diet'a sa decida, ca are de a alege a) despartiamentulu 1 si 4 în incaperi diferite; b) dupa facerea scrutiniulu si publicarea alegeriloru prin presied. alegu despartiamentele 2 si 5, asemenea în incaperi deosebite, si rezultatulu se publica în acest'a-si modu, c) apoi alegu despartiamentele 7 si 8, si dupa publicarea rezultatulu d) alege diet'a pre deputatii imperiali din despartiamentulu 3 si 6. Diu'a alegerii se va face cunoscuta. E sprijinitu.

Binder partinesce propunerea lui Rannicher.

La votare propunerea lui Zimmermann remâne în minoritate de 39 contr'a 46 voturi.

Intr'aceea Rannicher a modificatu propunerea sea astfel: a) alege diet'a pentru despartiamentele 3 si 6, b) alegu despartiamentele 7 si 8, c) alegu despartiamentele 1 si 4, d) alegu despartiamentele 2 si 5. Propunerea acést'a la votare se priimesce, si Presied. promite a face cunoscuta diu'a alegeriloru; apoi totu Presied. provóca a se dá siedulele pentru alegerea unui notariu în absentia lui Wittstock. Pentru cercetarea scrutiniulu se comitu Alduleanu, Plecker si Thót.

La ordinea dilei e cetirea a trei'a a articolulu de lege dietala.

Asupr'a întrebării: ca mai antaiu sa se citésca legea întregă si apoi sa se faca corecturele stilistice, ori dincontra, Branu propune a se face reflexiunile dupa fiacare §. Se priimesce.

Brandsch, Dr. Teutsch si Filtsch facu modificări stilistice la § 10. (Discussiunile acestea suntu numai formale, si asia trecemu preste ele, cu aceea, ca se priimesce un'a propunere a lui Filtsch.)

V.-Pres. Alduleanu, care póta intr'aceea presidiulu, nu concede, a se face alte schimbári stilistice afara de contradiceri în testu séu limb; Mitr. Siolutiu si Hanni'a lu sprijinescu, Rosenfeld, Dr. Teutsch, Br. Salmen si Gullu combatu, în fine se priimesce parerea V.-Pres., si se facu unele schimbári, resp. corecture formale stilistice dela § 10 pâna la § 23.

Siedinti'a din 25 Sept. (7 Oct.) 1864.

Dupa citirea protocolulu în limb'a germana, se dá spre citire o petitiune a comunei Idiciu: spre a fi incorporata la municipiulu Sabiului. Se dá comitetulu pentru impartirea tieriei. — Conteles Nemesiu din caus'a betranetieloru si a bolnaviciunii cere concediu de 4 septemâni; i se dá. — Comun'a Bungardu se róga, a întrevini diet'a pentru caus'a eii cu comun'a Sabiului.

Presied. comunica rezultatulu scrutiniulu, dupa care notariu s'au alesu Conrad cu 81 voturi.

La ordinea dilei e continuarea cetirii 3 a proiectulu de lege dietala.

Se citeșcu § 31 si ceialalti pâna în capetu (§ 86), si se priimescu cu mici observări stilistice si formale, si astfelu diet'a a priimitu acestu articolu de lege cá conclusu, si Presied. promite a face cele de lipsa pentru substernerea lui la locurile mai înalte.

Alu doilea obiectu alu dilei este citirea a trei'a a representatiunii câtra Mai. Sea pentru modificarea unoru §§-i ai legi pentru întregirea óstei. Fabinii propune între multa ilaritate a casei, a se sterge cuvintele „joculu celu orbu alu întemplării“, căci acést'a nu este crestinesce, de órece dupa invetiatur'a crestina întemplantare órba nu esista. Oratorulu staruiesce cu multu zel pentru instituirea cuvintelor: „jocu alu sórtei“, — cari apoi se si priimescu.

Maager cere cuventu, pentru de a propune, cá representatiunea acést'a pentru insemnatatea eii cea extraordinara sa se si aduca la cunoscinti'a Mai. Sele pe cale extraordinara, adica prin o deputatiune anumita d. e. din deputatii, cari mergu la Senatulu imperialu, cari sa o substerna în persóna la piciórele tronulu imperatescu. Presiedintele si Rannicher combatu acésta propunere; cel'a cu regulamentulu de trebi, dupa care tóte representatiunile câtra Imperatulu trebuie sa se substerna prin comissarulu reg. dietalu, ear cest'a prin aceea, ca ablegatii, ce se tramitu la senatulu imp., nu potu priimi din partea dietei si alte mandate. Propunerea lui Maager nu afla sprijinire.

Vlása. Inaltu Presidiu! În 29 Iuliu în siedinti'a 80 a dietei presinte, d. dep. Dr. Ratiu dimpreuna cu consotii sei a facutu o interpelatiune câtra in. presidiu în privinti'a comuneloru Ilva mica, Feldru, Nepos si Rebrisiór'a din distr. Nasseudulu încontra comuneloru Iadu, Pinticu si Mettersdorf. De atunci au trecut 2 luni si 10 dile, si în privinti'a interpelatiunii acesteia nu s'a datu inca nici unu respansu. Eu mi iau voia, a rogă cu plecaciune pre in. presidiu, cá sa binevoiesca a ne dá óre care deslucire despre aceea, ca ce s'a fa-

cutu cu acésta interpelatiune, si ce sperantie sunt pentru respunsulu, care s'a cerutu prin interpelatiune. **Presied.** raspunde, ca interpelatiunile le-a tramisu la Guvernu si acum'a va dá ursoriu nou in privinti'a lor.

Pope'a a predata o petitiune a comunei Vam'a Buzului in cause urbariale; se va dá comitetului de petitiuni.

Cu acestea siedinti'a se termina la 1 óra.

Siedinti'a din 29 Sept. (11 Octobree) 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a romána, se trece la ordinea dílei: alegerea ablegatilor pentru senatulu imperialu. **Presied.** se róga a se dá siedulele proviedute cu 6 nume pentru 6 ablegati, ce se alegu din mijloculu díetei in locu de sectiunile 3 si 6. Din scrutinfu, dupa pace numele Balomiri (cáci nu se spusese mai de aprópe, ca Simeonu ori Ioann Balomiri) dintr'o siedula se declara nevalidu, este urmatoriulu: **Groisz 78, L. B. Popu 76, Alduleanu 69, Reichenstein 64, C. Schmidt 63 si Thot 48** voturi (Hoch! Éljen! Sa traiésca!)

Sectiunea 7 si 8 au alesu pre **Lászlóffy** cu 20, **Dr. Teutsch** cu 19, **Br. Friedenfels** cu 16, **Filtsch** cu 12, **Baritiu** cu 11 voturi; si fiindca numai acesti 5 au majoritate absoluta, se face alegere mai strimta intre **Puscariu** cu 10 si **Angyal** cu 6 voturi, din care alege reese **Puscariu** cu 11 voturi.

Sectiunea 1 au alesu pre **Mog'a, Alexandru Bohatielu** si **Gavriilu Manu**, cu câte 12 voturi; la loculu 4. si-tinu cumpan'a **Buteanu** si **Biltiu**, dintre cari din alegerea restrinsa ese **Buteanu** cu 8 din 15 voturi.

Sectiunea 4 (19 voturi) au alesu pre **Obert** cu 18, pre **Zimmermann** si pre **Dr. Trauschenfels** cu câte 15 voturi.

Sectiunea 2. (20 voturi) au alesu pre **Branu de Lemény** si pre **Pope'a** cu câte 12, ear pre **Papasu** si **Moldovanu** cu câte 11 voturi.

In **sectiunea 5** (14 voturi) s'au alesu **Schuler-Libloy** cu 14, **Gull** si **Binder** cu câte 13 voturi.

Presied. predá spre citire hartia Esc. Sele Comissarului reg. impoteritu, cu carea insotiesce p. n. rescriptu imperatescu, privitoriu la sanctiunarea articulului de lege pentru modificarea §-ului 75 alu ordinei dietale provisorie. P. n. rescriptu se citește in tóte trei limbile.

La intrebarea **Presiedintelui:** déca are cine-va vre-o observare, se infalsiéza urmatóarele propunerii:

1) a lui **Binder:** cá art. de lege sa se predé comitetului resp, spre a se convinge despre identitatea lui cu originalulu. E sprijinitu.

2) a lui **Rannicher;** cá dupa legea positiva ce o are diet'a pentru sanctiunarea si publicarea articulilor de lege, legea acést'a, fiindu cu totul neschimbata, numai sa se publice. E sprijinitu.

3) a lui **Gaitanu:** ca legea acést'a sa se priimésca numai spre sciintia, si uniculu esemplariu venitu sa se depuna in archivulu tieriei. Nu e sprijinitu.

Pentru propunerea lui **Binder** vorbesce **C. Schmidt**, cáci diet'a e unulu din cei doi factori ai legislatiunei, si cá atare are sa folosésca dreptulu seu pretutindini. Pentru propunerea lui **Rannicher** vorbesce in codata **Rannicher** insusi; asemenea si **Binder** pentru a sea.

Br. Friedenfels sprijinindu pre **Rannicher**, cá legea acést'a sa se ia din partea díetei cá publicata si sa se espuna pe cátu-va tempu in buroulu díetei, cá fiacare membru sa se póta convinge despre aceea, ca nu s'a facutu in lege nici o schimbare. De acésta parere e si **Gaitanu**.

Dupa o netemeinica observare personala din partea lui **Binder**, asupr'a **Br. Friedenfels**,

la votare propunerea lui **Rannicher** se priimesce cu 38 contr'a 36 voturi.

Presied. aduce la cunoscinti'a díetei hartia Esc. Sele Comissarului reg. dto 10 Octobree a. c., prin carea raspunde la interpelatiunea lui **Maager** din 12 Septembree a. c., ca regimulu austriacu a luat mesurile de lipsa pentru punerea la cale a restabilirei drumului de pe Praov'a din Romani'a.

Mog'a se róga, cá propunerile **Dr. Ratiu** si consoti in cestiunea pasiunilor si padurilor, precum si cestiunea ereditatii siculice sa se aduca la desbatere inca in sesiunea acést'a. **Presied.** promite, ca déca va mai remané tempu dela propositiunile regimului, negresitu le va dá rendu.

Siedinti'a din 1/13 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a magiara, se dau spre citire representatiunea cátra **Mai. Sea**, pelanga carea se substerne articululu de lege dietala, precum si comitiv'a cátra **Comissarulu regescu**.

Comunele Budil'a, Nien si Marcociu se róga a fi incorporate la **Sacele**; petitiunea se predá comitetului pentru impartirea tieriei.

Maager impreuna cu 17 consoti propune a se restituí fondulu domesticulu pentru acoperirea speselor administratiunei autonome, pentru trebuintiele speciale ale districtelor, precum si pentru formarea fondului tieriei. **Presied.** promite, ca va traduce acésta propunere in tóte trei limbile si e va aduce la ordinea dílei.

Budacker cere cuventu, pentru de a interpelá pre **presied.**, ca are de cugetu a aduce in sesiunea acést'a la desbatere cestiunea cea momentósa a fondului de dessarcinarea pamentului? cáci multi membri dietali suntu fórte ingrijiti pentru afacerea acést'a. **Presied.** raspunde, ca negresitu lu va pune la ordine indata dupa terminarea obiectului de acum.

(Va urmá.)

Dev'a in díu'a de **S. Dimitriu (26 Oct.)*** **Domnule Redactoru!** Dati-mi voia pe unu momentu a dispune de unu spatiu óre-carele, in colónele pretiutului **Dvóstre díuariu**. Acésta pretensiune pe cátu de modesta pe atát'a de drépta, se justifica prin sine insasi, cându luámu amána n-rii 73 si 83 ai **Telegrafului**,— acolo citimu numele atátoru barbati iubitori de naintare, cari prin marimostia au dconmentatu in fapta iubire cátra deaprópele, si devetamentu cátra biseric'a lui **Christosu**.— **On. publicu** cunósce de acolo insemnatele daruri de buna voia, cunósce scopulu, pentru care s'au facutu acele daruri, cunósce si numele ilustriloru daruitori, si in urma cunósce si pre barbatulu meritatu, prin a cáruí staruintia pán'acumu s'au priimitu pe altariulu bisericei nóstre aprópe la 700 f. v. a. si 2 #— afara de ce au contribuitu **Ilustritatea Sea** din propriulu seu, cá unu barbatu, pre care-lu léga atátea reminiscintie pietóse de loculu nascerei sale.— Si de órece totu insulu numai elu póte fi adeveratulu interprete alu simtieminteloru sale, si eu cá atare, in numele reprezentatiei bisericei nóstre, voiu a dá espressione via, sincereloru nóstre simtieminte de profunda recunoscintia, ce nutrimu, si adeca multiamita, ce detorimu acestoru binefacatori ai nostri, si respective ai bisericei.— Dar cá acést'a a nóstra multiamita sa nu apara numai cá o detorintia obicinuita de tóte dílele, ne simtímu indemnati a ne naltia versurile cátra ceresculu **Parinte**, pre acél'a a-lurogá, cá sa-i tina ani indelungati, díle serine ferite de ori ce rele, sporindu totu mai multu cu fapt'a si cu cuventulu intru ajutorintia celui garbovitu sub sarcin'a miseriei, si intru marirea creatorului, carele singuru a veghiatu in tóte tempurile asupr'a parintiloru nostri, si veghéza asupr'a nóstra, si va veghiá asupr'a fiiloru nostri, remanendu intru Elu; cáci déca strabunii nostri peste atátea vécuri de amare suferintie, prin mijloculu valoriloru viforóse au seosu nai'a credintiei nevatemata in limanulu doririloru, si noi, imbarcati intrens'a, plutimu linisciti sub blándulu zefiru alu scutului **Augustului Soveranu**, sub ne'nvins'a barbatia a marelui **Archipastariu**.— Déca acésta religiune sub tempii impiláriloru zguđuita din temeliana s'au resturnatu, si in urma déca acésta unica legatura a omului cu **Domnedieu** nu s'a nfrántu, e invederatu, ca firm'a credintia nevediatu lucréza, si animéza pre cei ce o posedu spre lucruri mari intru marirea Lui.— Astafelu si noi, credinciosii fii ai **Bisericei lui Christosu**,— din parochia opidului **Dev'a**,— firmi in credintia, ca preste neajunsele nóstre, **Domnedieu** insusi si-va cautá jertfa sea, facendu sa se marésca pána chiaru si prin dinariulu veduvei, amuinceputu a-i zidi Lui casa de rogaciune démna de densulu, precumu facu tóte popórele crestine de astadi, intrecendu-se intru radicarea locurilor de nchinaciune prin frumsetie si gustu! Si iata ca ni-au venitu intr'ajutoriu darulu insemnatu mai susu! —

Dreptu aceea **Ilustritatea Sea Domnulu Consilieru aulieu Dimitriu Moldovanu**,— ai cáruí parinti, neostentiti in fapte crestinesei pentru **Biserica**,— si-odichnescu osemintele in cintirimulu de aici, priimésca adenc'a recunoscintia si profund'a multiamita din partea intregi nóstre obsti crestinesci, cum si rogarea, cá si in venitoriu sa onoreze tierán'a strabuniloru sei, prin re'nnoirea fapteloru bne. —

Astadi Ilustritatea Sea, plecandu spre **Vienna**, au dispusu a i se receti sub **Liturgia ecteni'a** pentru calatori; noi i urámu, cá **Domnedieu** sa-lu póte in pace impreuna cu stimat'a-i familia. **Ioann Papiu**, **Parochu** si **Prot. gr. or.**

Nasendu 2 Nov. 1864. Prea **Onorate Domnule Redactoru!** **Articululu „Nasendu 4 Octobree 1864“**, reprodustu in nr. 82 alu **„Telegrafului“**, me rogu a se completá cu aceea, cá dupa descrierea prándiului datu, sa se adauga urmatoriulu pasagiu: „Sér'a s'au datu si unu balu, alu cáruí venitu s'au

* Intardiata din lips'a spatului.

maritu in $\frac{1}{2}$ pentru repararea bisericii antice din Demsiusi și pentru radicarea unui monumentu repositului Simeonu Barnuti. Incurgendu inasa numai 46 fl., amu fostu cu totii consternati.

Varietăți și noutăți de di.

Bugetulu austriacupe an. 1865 arata spese de 549.842,831 f. venitu 518,461,842 f., deficitu 31,380,989 f. Spesele se impartiesc in modulu urmatoriu: Statulu de curte 7,421,144 f.; Cancellari'a de cabinetu a Imperatulu 63,482 f.; Consiliulu ministrilor 65,985 f.; Ministerulu de esterne 2,374,430 f.; Ministerulu de atatu 31,104,150 f.; Cancellari'a de Curte magiara 12,071,015 f.; Cancellari'a de Curte transsilvana 4,543,391 f.; Cancellari'a de Curte croațo-slavna 2,165,997 f.; Consiliulu de instructiune 55,240 f.; Ministerulu de fi 344,013,885 f.; Ministerulu de comerciu 13,606,741 f.; Ministerulu de justitia 8,204,894 f.; Ministerulu de politia 3,372,864 f.; Dicasteriele supreme de controla 3,795,881 f.; Ministerulu de resbelu 103,767,772 f.; Ministerulu de marina 11,102,766 f. Veniturile se repartiescu asifelu: Ministerulu de esterne 144,100 f.; Ministerulu de statu 457,968 f.; Cancellari'a aulica ungara 266,037 f.; Cancellari'a aulica transsilvana 79,375 f.; Cancellari'a aulica croațo-slavna 45,100 f.; Ministerulu de finntie 490,885,342 f.; Ministerulu de comerciu 16,605,673 f.; Ministeriula de politia 547,150 f.; Eicasteriele de controla 1666 f.; Resbelulu 9,066,227 f.; in fine Ministerulu de marina 391,504 f.

(Artisticu.) Cine scie, și cu deosebire cine simte, câtu de seraci suntemu noi de opuri artistice de totu felulu, acel'a va scia pretiul pe deplinu nevoitiele „Aurorei române“ intru edarea portretelor barbatloru celor mari ai Româniloru. O proba noua despre acêsta nevoitua laudabila da zelôs'a redactiune a foii nôstre beletrist'ce prin portretulu lui Ioann Dragosin, antâiulu principe alu Moldaviei și intemeiatorulu acêstui statu pe la anii 1359. Portretulu e fôrte curatu; Dragosiu tine in mân'a drêpta buzduganulu, ear cea stânga e pusa pe arculu celu colossalu. Lito-grafi'a e executata in institutul lui Rohn și Grund din Pest'ia. Pretiulu portretulu: pe hartia chinezêsca 1 f. 50 cr., pe hartia velina 1 f. v. a. Recomandâmu publiculu nôstru spre caldurușa imbratissiere acêstu opu artisticu, fiindu siguri, ca elu va fi unu adevêratu ornamentu pentru ori ce casa romanêsca. — Se pôte trage polânga tramiteria pretiulu de mai susu seu deadreptulu vechi on. Radactiune a „Aurorei române“ din Pest'a (Strad'a Postei-vechi nr. 4, etagi'a 1. nr. 96) seu si pe calea comerçului. —

Calendariulu „Umoristulu“ pe a. 1865, care cuprinde in sine lucruri fôrte interesante, tocmai voiamu a-lu recomandâ publiculu nôstru: candu numerulu din urma alu Umoristulu ne spune, ca acêl'a in decurgerea de 3 septemâni ș'a trecut, asiâ încâtu ori ce recomandare din partea nôstra devine de prisosu dupa recomandarea in fapta. Celorții nôstri sa nu intardie inasa a abonâ la editiunea a d'ou'a, ce o face on. redactiune respectiva.

(Imprumutu nou de statu.) Ministeriulu nôstru de finantie, domnulu de Plener, nepotendu acoperi pe deplinu cele 70 miljone votate de Șenatulu imp. in sesiunea lui din urma, face unu imprumutu nou de statu de 25 milljone. Inscrierile se voru face din 14 pâna n 21 Novembre c. n. sêr'a la 8 ôre. Obligatiunile se dau cu 87 f. in locu de 100 f. și suntu de câte 100 f., 500 f., și 1000 f.; cametele de 5% f. se platescu in rate semestrale la 1 Juniu și la 1 Decembre a fiacârui anu, incependu din 1 Juniu 1865. — Conditunile dar suntu fôrte favoritôre și e de speratu, ca nu numai se va acoperi imprumutulu, ci voru și întrece summele oferite de patriotii austriaci. —

(Esamene de statu.) Eri (5/17 Nov.) depusera esamenele de statu la academi'a c. r. de aici cu successu bunu: dd. Simeonu Pîso din Sacarâmbu, Iovianu Teodosiu Stoic'a de Vistea (Români) și Adalbert Mihâli (Magiaru). —

Principatele române unite.

„Pressei“ din Vienn'a se scrie din Bucuresci cu datulu 3 Nov., ca între Patriarchatulu din Constantinople și Pôrta otomana s'au escatu colisiuni seriôse, care guvernulu romanescu va sa le exploateze in favôrea sea. Caus'a aru fi referintiele religianarie din Bulgari'a: Episcopii Axentiu și Ilariu, acusat din partea Patriarchatulu pentru apostasia dela biserica resariteana, și de aceea esilatî in Asi'a lângă Eufratu, la concessiunea Pôrtei s'aru fi re'ntorsu, aru fi functiunatu sole-nelu in biserica bulgara din Constantinople și apoi aru fi priimutu deputatiuni de notablii bulgari, cari venisera sa-i salute și sa-i comite in patria; ear a subscrie unu actu de subordinatiune, ce li s'aru fi impusu din partea Patriarchulu, n'aru fi voitu cei doi Episcopi nici decum. Conflictulu acêst'a dar între Pôrta și Patriarchatu l'aru folosi guvernulu românu, pentru de a castigâ pre Pôrta in caus'a monastirilor „inchinate“ pe partea sea.

Dupa aceasi corespundintia armat'a româna se va uniformâ de nou; vestmintele inasa s. c. l., dupace cele de mai nainte din Vienn'a aru fi fostu de totu slabe, se voru aduce de asta data din Franci'a și Belgiu.

O societate englesêsca, ce si-a castigatu dreptulu a sapâ dupa metale in totu teritoriulu principatelor unite, s'au asiediatu cu statornicia la Ploiesci și sa fia aflatu vine bogate, între altele la mosi'a statului, numita Zint'a, sa fia datu de a-rama, de carea scotu pâna n 200 vedre pe di.

Dupa o depesia telegrafica, camer'a legislativa se va deschide in 6/18 Decembre. — Priimirea institutulu postulu in administratiunea statulu românu s'au amanatu pe lun'a lui Maiu a anulu venitoriu. —

Prospectu politicu.

Cam'er'a italiana a priimutu din partea ministrulu de finantie. Sela preliminarulu de bugetu pe anulu venitoriu, care arata deficitu de 200 mill. franci, pentru a câroru acoperire sa se faca crutiâri in armata de 30, ear in marina de 12 milljone, și prin taxarea mai mare a mai multoru articuli, mai cu sêma tabacu, sare, mârfulu colonialu s. a., din cari sa se castige 40 milljone; in fine alte 40 milljone sa se castige din vendiarea bunuriloru natiunale. Acêl'asi ministru citește o harthia, prin carea regele Victoru Emmanuilu resignêza la 3 milljone din dotatiunea coronei și dâ in dispositiunea statulu mai multe palaturi regesci. — Cu tôte acestea desgoperirile ministrulu au produsu intristare și spaima, câci densulu pelânga acêstea cere a se plati tóta darea de pe unu anu inainte. — Pentru transpunerea capitalei dela Turinu la Florenza, ministrulu Lanza cere despagubire pentru Turinu preste 1 mill. de lire. Ministrulu Vacca predâ unu proiectu de lege, prin care cere transpunerea curtei casative dela Milanu la Turinu; ministrulu Torelli altu proiectu de lege, care dâ dreptu societâtiloru industriale, a se concentrâ la Florenza, capital'a cea noua a Italiei. Mosc'a aduce unu proiectu de lege pentru transpunerea capitalei, in care se dice, ca dorintiele natiunale nu se potu multiami acum indata, dar conventiunea pregatesce implinirea toru prin poterea cea irresistibila a faptelor, — va sa dica, se ascêpta numai ocaziunea binevenita, pentru de a merge dela Florenza la Roma.

Tractatululu de pace între Austro-Prusi'a și Dani'a, care pôta datulu din 30 Octobre 1864, s'a publicatu; conditunile preste totu suntu pentru Dani'a mai favoritôre, decum se credeâ inainte. Regele Daniei prin unu manifestu solenu va deslegâ pre locutorii Schleswig—Holstein-ului de juramentulu de suditi ai dinastiei danese.

Parlamentulu danesu s'a deschisu in 5 Nov. c. n. la 12 ôre, și ablegatii ascultara in tacere și dorere trist'a no-vela, ce o anuntia cuventulu de tron, ca adica cele mai avute doue provincie, Holstein și Schleswig suntu perdate, suntu rupte de câtra monarchia. Tractatululu de pace s'a priimutu in fine mai cu unanimitate. — Spiritele in Dani'a suntu fôrte iritate, și mai tôte partidele invinuescu și urgisescu pre regele pentru nefericitulu resultatu alu resboiulu.

Ide'a congresulu napoleonicu iar pre-ocupa cabinetele europene in modu estraordinariu; ba sa vorbesce, ca acêlasi in primaver'a urmatôre se va realisâ.

Din Russi'a strabatu vaiete neintrerupte asupr'a necalculabileloru daune, ce le-a casianatu resbelulu pretutindinea pre unde au ajunsu. Agronomi'a, industri'a, comerçulu, — tôte suntu ruinate cine scie pe câti ani. Polonii espatriati la Siberi'a parte suntu bolnavi, parte au și moritu de suferintiele, la care au fostu condamnati.

In Greci'a merge acum mai bine; confidint'a între rege și natiune e in crescere. —

Nr. 39—3

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci in Comunele gr. orient. tinatore de protop. II. alu Joajului de josu.

- 1) Balsi'a cu unu salariu anualu de 100 fl. v. a.
- 2) Mad'a „ „ „ 80 fl. v. a.
- 3) Almasiulu mare „ „ „ 120 fl. v. a.
- 4) Glodu „ „ „ 60 fl. v. a.
- 5) Cibu „ „ „ 100 fl. v. a.
- 6) Bozesiu „ „ „ 80 fl. v. a.
- 7) Mermezeu „ „ „ 80 fl. v. a.
- 8) Bacainti'a „ „ „ 120 fl. v. a.
- 9) Homorodu „ „ „ 80 fl. v. a.

Tôte prevediute cu cuartiru și lemne.

Doritorii de a ocupâ vreun'a din acêste statii au pâna la finea lunei Nov. c. a—si asterne la subscrisulu cererile loru dimpreuna cu documentele despre botezu, despre absolvarea studiu loru pedagogice și despre portarea morala, pre lângă care se cere că se scia și cantările bisericesci. Secarambu (Nagyág), 20. Oct. 1864.

Sabinu Pîso Protop. și Insp. Scol. distr.

Nr. 40—1

EDICTU.

Prin care Ann'alu Simeonu Morariu din Ludosiu, Scaunulu Mercurei, care cu necredintia au parasitu pre legiuitulu eii barbatu Sofroniu Maniu din Apoldu mare, fara a se scia loculu aflârei eii, se provôca prin acêst'a, că in terminu de 6. Luni dela datulu de fatia negresitu sa se infatisiedie inaintea Scaunulu protopopescu subscrisu, câci la din contra, procesulu incamnatu, se va otari și fara de densa in intielesulu S. S. Canone bisericesci. Sabiu in 1 Octobre 1864.

Petru Badila, m. p. Prot. gr. res. alu Mercurei.